

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: SZIVÁRVÁNY HÁZTARTÁSI SÓSAV

1.2. Azonosított felhasználás: tisztítószer – savas tisztítás, szerves lerakódások oldása

1.3. Gyártó, forgalmazó és a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Szeitz Jánosné egyéni vállalkozó

Cím: 6343 Miske, Béke u. 16.

Tel: 06 20 911 7553

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: szivarvany@vipmail.hu

1.4. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ):

napközben: 06 (1) 476-6464, éjjel-nappal hívható száma: 06 (80) 20 11 99

2. A veszély meghatározása

2.1. Az keverék osztályozása: Az uniós szabályozások (67/548/EGK (DSD) és 1999/45/EK (DPD) irányelvek, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a termék veszélyes keverék.

2.2. Címkézési elemek: EK-veszélyjel: Xi Irritatív

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondat:

R 36/37/38 Szem- és bőrizgató hatású, izgatja a légutakat

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondatok:

S 1/2 Elzárva és gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen tartandó

S 23 A keletkező permetet nem szabad belélegezni

S 24/25 Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni

S 28 Ha az anyag a bőrre kerül, vízzel bővel azonnal le kell mosni

S 45 Baleset vagy rosszullet esetén azonnal orvost kell hívni.

Ha lehetséges, a címkét meg kell mutatni

2.3. Egyéb veszélyek

Fizikai-kémiai veszély: erősen savas, lúgokkal hevesen reagál. Aktív klórtartalmú anyagokkal/termékekkel érintkezve mérgező klórgáz szabadul fel. Fémekre korrozív hatású lehet.

Egészségkárosító veszély: szembe, bőrre kerülve irritál. Tartós, többszöri érintkezés esetén károsodás léphet fel. Nagy mennyiségű permet belélegzése tüdőödémát okozhat.

Környezetkárosító hatás: előírás- és rendeltetésszerű használat, kezelés, tárolás és ártalmatlanítás esetén a környezetkárosító hatás kockázatával nem kell számolni.

3. Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Összetevő	Koncentráció	DSD ¹ : Veszélyjel, R-mondatok	
		CLP ² : Veszélykategória kód, H-mondatok	
Sósav vizes oldata; 30 – 33%-os CAS-szám: nincs ³ EK-szám: 231-595-7 Index-szám: 017-002-01-X	32%		DSD: C, Xi, R 34-37
			CLP: Met Corr. 1: H290; Skin Corr. 1B: H314; STOT SE 3: H335

Kémiai jelleg: keverék, vizes sósav oldat, sósav/HCl-tartalom: kb. 10 – 11%, színezéket tartalmaz.

¹ Dangerous Substance Directive: 67/548/EGK irányelv és módosításai

² Classification, Labelling, Packaging: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

³ A sósav CAS-száma nem azonos a hidrogén-klorid CAS-számával; EK-számuk azonos, Index-számuk eltérő; lásd az ESIS adatbázist.

A készítmény egyéb komponense (színezék) nem tekinthető a hatályos jogszabály szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációja a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A fenti táblázatban megadott veszélyjelek illetve az R- és H-mondatok a tömény sósav oldatra (30 – 33%) vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. Az R- és H-mondatok teljes szövege a 16. szakaszban található.

4. Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: A sérültet távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Eszméletlen vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belégzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre, helyezük nyugalomba, szoros ruhadarabjait lazítsuk meg. Ha légzési nehézség lép fel, alkalmazzuk légzéstámogatást, és azonnal hívjunk orvost.

Ha szembe kerül: Azonnal, alapos, legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Ha lehetséges a kontaktlencséket távolítsuk el! Panaszok esetén forduljon szakorvoshoz.

Lenyelés esetén: A szájüreget vízzel alaposan ki kell öblíteni. Itassunk sérülttel több pohár vizet! NE HÁNYTASSUNK!

Bőrré kerülés esetén: A szennyezett ruházat eltávolítása után öblítse le a bőrt bő folyóvízzel és szappannal. Tartós bőrirritáció esetén forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: irritáció, tartós érintkezés esetén károsodást okozhat. Nagy mennyiségek belégzési expozíciója esetén tüdőödéma is felléphet.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvos számára: kezeljen a tüneteknek megfelelően.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: szokásos oltóanyagok (vízpermet, oltópor, oltóhab, szén-dioxid). A környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni.

5.2. Különleges veszélyek: hidrogén-klorid tartalmú gázok és gőzök szabadulnak fel.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: védőfelszereléseket a környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

Egyéb információk: nem tűzveszélyes, tűz esetén elkülönítve, biztonságos helyen kell tartani.

6. Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Mentesítéskor egyéni védőfelszerelés szükséges (védőruha, védőkesztyű, védőszemüveg), lásd még a 8. szakaszt. Kerülni kell a termékkel történő expozíciót! A veszélyöveget zárjuk le, a mentesítést csak kiképzett, a szükséges védőfelszereléssel ellátott személy végezze. Figyeljünk a csúszásveszélyre!

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nagy mennyiségű kiömlött terméket kezelés nélkül a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! Akadályozzuk meg talajba jutását. A hulladékkezelés, a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen!

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Nagy mennyiségű kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, vermikulit, diatomaföld, örölt mészkő, dolomit) kell befedni, felitatni, összegyűjteni, megfelelően címkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni. A maradékot bő vizes felmosással kell feltakarítani. Ügyeljünk a csúszásveszélyre! Kis mennyiségű kiömlött terméket sok vízzel le kell öblíteni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

A vegyszerek esetében szokásos óvintézkedések betartásával kell kezelni! Szembe, bőrre ne kerüljön! Óvakodjunk a termék permetének belelegzésétől is, nem szabad más termékekkel, lúgos, aktív klórtartalmú készítménnyel keverni. A munkahelyiségek jól szellőztethetők legyenek. Egyéb intézkedések: lásd a 8. szakaszt.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A terméket hűvös, napfénytől védett, jól szellőző helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől elkülönítve, oxidálószerektől, aktív klórtartalmú termékektől távol kell tárolni. Gyermek kezébe nem kerülhet!

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Savas tisztítás, vízkő, szerves lerakódások eltávolítása.

A felhasználók köre: lakossági és foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határértékek: (a munkahelyi levegőben megengedett határértékek):

Sósav: ÁK^4 : 8 mg/m^3 , CK^5 : 16 mg/m^3 — 25/2000. (IX. 30.) EüM-SZCSM rendelet

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Zárt térben történő használatakor megfelelő szellőzésről gondoskodni kell.
- Védőfelszerelés, szemmosó-pohár/palack, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniiai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben és befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- Élelmiszerektől, italoktól, takarmányoktól távol tartandó.
- Körültekintő munkával kerüljük el a termékkel történő expozíciót (szembejutás, bőrre kerülés, stb.)

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges, ha a szellőzés megfelelő. Ha a sósav koncentrációja a légtérben meghaladja az előírt határértékeket, akkor P2-es szűrőbetéttel ellátott maszk használata szükséges (MSZ EN 143).
- **Szemvédelem:** szorosan záródó védőszemüveg/védőálarc használata szükséges nagy mennyiségű kezelés esetén, áttöltéskor, menetesítéskor. (MSZ EN 166).
- **Kézvédelem:** saválló védőkesztyű használata ajánlott érzékeny személyeknek, illetve azoknak akik a termékkel gyakran és/vagy huzamosabb ideig dolgoznak.
- **Bőrvédelem:** savas hatásoknak ellenálló munkaruha viselése szükséges.

Környezetvédelem: Kerüljük el a hígítatlan termék csatornába, felszíni vizekbe jutását.

A egyéni védőfelszerelést a munkahelynek, a termék mennyiségének megfelelően kell kiválasztani. A fentiek a szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között.

Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

⁴ ÁK: munkahelyi levegőjében egy műszakra megengedett átlagkoncentráció

⁵ CK: megengedett csúcskoncentráció, rövid ideig megengedhető legnagyobb levegőszennyezettség egy műszakon belül

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	folyékony
Szín:	átlátszó, színezett, színezéktől függően sárga vagy kék
Szag:	szúrós

9.2. Egyéb információk

Forráspont:	>100°C
Sűrűség:	1,048 g/cm ³
pH:	<1
Oldhatóság vízben:	korlátlan
Lobbanáspont:	nem jellemző
Gyúlékonyság:	nem gyúlékony
Robbanási tulajdonság:	nem jellemző

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: lúgokkal hő fejlődése közben reagál. Hő hatására sósavgáz szabadul fel

10.2. Kémiai stabilitás: megfelelő kezelés és tárolás esetén stabil.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: lúgok, lúgos készítmények, aktív klórtartalmú termékek.

10.4. Kerülendő körülmények: hő, fagy, napfény, magas hőmérséklet.

10.5. Nem összeférhető anyagok: erős oxidálószeres, reaktív fémekkel hidrogén fejlődhet (réz, vas, cink, magnézium, alumínium), bázisok, lúgok, ammónia, aminok, aktív klórtartalmú tisztítószerek.

11. Toxikológiai adatok

A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ: a termékkel vizsgálatot nem végeztek, besorolás, megítélés a sósav vizes oldataira vonatkozó uniós specifikus koncentrációhatárok és a tapasztalatok alapján történt.

A termék expozíciójának várható tünetek, hatások:

Belégzés: permetének, gőzeinek belégzése irritálja a torkot és a légutakat, köhögés, légzési nehézség léphet fel. Nagy mennyiségű sósavgáz belégzése tüdővizenyőt okozhat.

Bőr: bőrirritációt, hosszas és/vagy ismétlődő expozíció felmaródást okozhat.

Szem: szemirritációt vált ki. Homályos látás, szemvörösség, fájdalom léphet fel. Szemkárosodást okozhat tartós és/vagy gyakori érintkezés esetén.

Lenyelés: száj-, nyelőcső, gyomor-bélrendszeri irritáció, hasi fájdalom, hasmenés, hányás léphet fel, marásos sérülés sem kizárható. Károsíthatja a fogzománcot.

12. Ökológiai információk

12.1. Toxicitási adatok: ártalmas lehet a vízi szervezetekre, erős savas kémhatása miatt.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: a hidrogén-klorid a levegőben fotokémiai oxidációval átalakul. A talajba, felszíni vizekbe bemosódik, disszociált formában van jelen; semlegesítődik. Nem bioakkumulálódik.

12.3. Egyéb: vízminőséget veszélyeztet, pH-eltolódást okozhat; tömény formában nem szabad a közművek szennyvízcsatornáiba, valamint a természetes felszíni vizekbe és a talajvízbe juttatni. Ha hígított formában a szennyvízcsatornába vezetik, az erre vonatkozó helyi előírások (pl.: pH-érték) követendők. A hivatalosan engedélyezett pH-értékek betartása és megfelelő hígítás mellett a termék nem befolyásolja a szennyvíztisztító berendezések működését.

13. Ártalmatlanítási útmutató

13.1. Hulladékkezelési módszerek: a készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben, csomagolási hulladékainak kezelésére pedig a 94/2002. (V.5.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók.

A termék hulladékának besorolása (hulladékulcs, EWC-kód): **20 01 14 savak, veszélyes hulladék**
Hulladékká vált csomagolóanyag besorolása (hulladékulcs, EWC-kód): 15 01 02

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO) veszélyes áru.

Szárazföldi szállítás (ADR/RID): UN-szám: 1789

Az áru megnevezése: klórhidrogénsav (sósav) Csomagolási csoport: III Veszélyt jelölő szám: 80

Veszélyességi bárca száma: 8; Korlátozott mennyiség: LQ7

15. Szabályozási információk

15.1. Kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK a 1999/45/EK irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendeletben foglaltaknak.

A termék veszélyes keverék, besorolását a 2. szakasz tartalmazza.

Vonatkozó közösségi joganyag

REACH rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK)

DSD-irányelv: 67/548/EGK és módosításai; DPD-irányelv⁶: 1999/45/EK és módosítása

CLP-rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

Vonatkozó nemzeti joganyag

Kémiai biztonság: a 2005. CXXVII. és 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai; a 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet és módosításai.

Munkavédelem: a 2007. évi CLXI. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;

Hulladék: 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet, és a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet;

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

16. Egyéb információk

A fenti információk jelen tudásunkon alapulnak, a termék szállított állapotára vonatkoznak.

A biztonsági adatlap csak a biztonsági követelmények szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, illetve hisszük.

A felhasználó saját felelősségére dönt az említett információk alkalmazásáról és a termék felhasználásáról.

A 2. és 3. szakaszban felsorolt R- és H-mondatok és egyéb rövidítések:

- R 34 Égési sérülést okoz
- R 37 Izgatja a légutakat
- H290 Fémekre korrozív hatású lehet
- H314 Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okoz
- H315 Bőrirritáló hatású
- H319 Súlyos szemirritációt okoz
- H335 Légúti irritációt okozhat

Veszélyességi osztályok rövidítései: C, Maró; Xi, Irritatív; a CLP szerinti besoroláshoz tartozó rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek: Skin Corr.: Bőrmarás; STOT SE: Céliszervi toxicitás – egyszeri expozíció; Eye Irrit.: Szemirritáció; Skin Irrit: Bőrirritáció; Met. Corr.: Fémekre maró hatású anyag.

Adatlaptörténet: az adatlap a gyártó adatai alapján készült 2011. szeptember 30-án, verzió: 1.0

⁶ Dangerous Preparation Directive